

Kúpeľná starostlivosť v Slovenskej republike z pohľadu štatistiky

Národné centrum
zdravotníckych informácií

Ing. Martina Vrbiková, Ing. Zuzana Olexová
Odbor reportingu a štatistických analýz
RNDr. Imrich Šteliar a kolektív

Odbor štatistických výkazov a hlásení zdravotného stavu

Vyhlásenie o konflikte záujmov autora

- Nemám potenciálny konflikt záujmov
- Deklarujem nasledujúci konflikt záujmov

Forma finančného prepojenia	Spoločnosť
Participácia na klinických štúdiách/firemnom grante	
Nepeňažné plnenie (v zmysle zákona)	
Prednášajúci	
Akcionár	
Konzultant/odborný poradca	
Ostatné príjmy (špecifikovať)	

Podľa UEMS (upravené v zmysle slovenskej legislatívy)

Spracovanie, publikovanie a poskytovanie informácií

Cieľom NCZI v oblasti zdravotníckej štatistiky je najmä rozširovanie foriem zverejňovania a poskytovania štatistických informácií odbornej a laickej verejnosti v čo **najširšej možnej miere** a v čo najskoršom horizonte od výskytu udalostí **využitím dostupných technológií**.

Zverejňovanie a poskytovanie štatistických informácií ako výsledku spracovania **údajov zo štatistických zisťovaní a z údajovej základne NZIS** predstavuje otvorený a transparentný prístup k dátam a zároveň prináša ich väčšiu dostupnosť prostredníctvom webového sídla www.nczisk.sk, časť [Štatistické výstupy](#)

Údaje sú publikované a poskytované v súlade so zákonom č. 153/2013 Z. z., zákonom č. 540/2001 Z. z. a ostatnými súvisiacimi legislatívnymi normami zabezpečujúcimi ochranu osobných a dôverných údajov.

Ministerstvo zdravotníctva je odberateľom všetkých spracovaných údajov pre účely riadenia zdravotných politík rezortu na úrovni poskytovateľov zdravotnej starostlivosti v súlade s uzavretým kontraktom medzi NCZI a MZ SR.

Spracované výstupy na úrovni SR sú zdrojom pre **medzinárodné databázy**.

Spracovanie, publikovanie a poskytovanie informácií

Štatistické výstupy prezentujeme najmä formou

- **pravidelných**
  - súborných publikácií ([Zdravotnícka ročenka](#)),
  - analytických publikácií
  - [tematických štatistických výstupov](#) v podobe publikačných tabuľkových výstupov, datasetov a infografík
    - **samostatná téma: [Kúpeľná starostlivosť](#)** podľa Programu publikovania štatistických výstupov NCZI
- **nepravidelných**
  - prezentácií, aktualít, tlačových správ, článkov a informácií na webovom sídle www.npz.sk
  - špecifických výstupov na vyžiadanie (hlavní odborníci a odborné spoločnosti, vedecké inštitúcie, študenti ap.) prostredníctvom info@nczisk.sk

Zber a spracovanie štatistických údajov

Spracovanie zdravotníckych štatistických informácií je nevyhnutné pre **účely výkonu zdravotnej politiky**, pre **vytvorenie porovnateľných štatistických zdrojov** na regionálnej, národnej a medzinárodnej úrovni a je jednou z dlhoročných nosných úloh NCZI.

Zdrojom aktuálne prezentovaných údajov sú údaje štatistických zisťovaní údajovej základne **národného zdravotníckeho informačného systému**:

- *Hlásenie o ukončenej kúpeľnej liečbe ZS (MZ SR) 3-12,*
- *Ročný výkaz o prírodných liečebných kúpeľoch a kúpeľnej liečebni P (MZ SR) 3-01,*
- *Ročný výkaz o počte a štruktúre pracovníkov v zdravotníctve M (MZ SR) 1-01,*
- *Národný register zdravotníckych pracovníkov NR ZPr,*
- *Národný register poskytovateľov zdravotnej starostlivosti NR PZS,*
- *Výstup o sieti poskytovateľov zdravotnej starostlivosti (PZS),*
- *Hlásenie o prijatí do ústavnej starostlivosti Z (MZ SR) 1-12,*
- *Národný artroplastický register.*

Kúpeľná liečba

ZS (MZ SR) 3-12, Výstup o sieti PZS

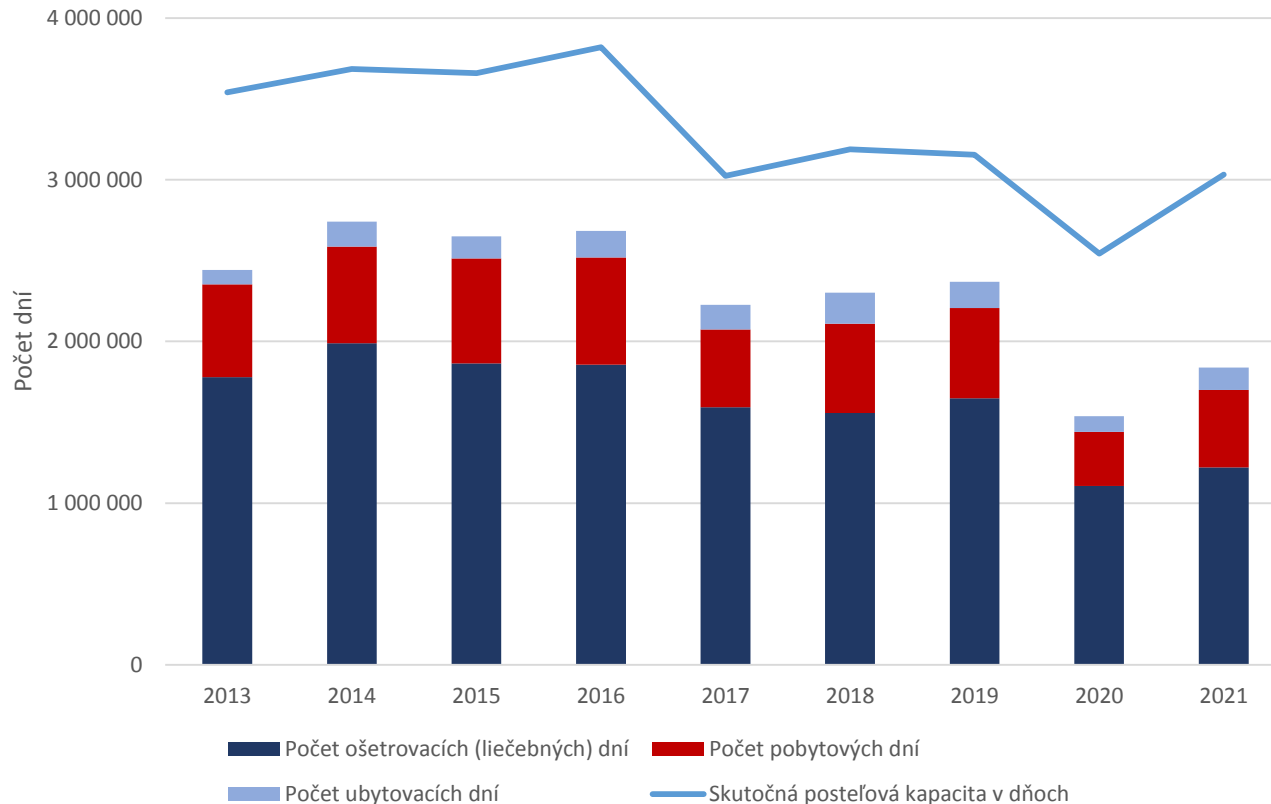
Sieť poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, rok 2009 a 2020

Druh zdravotníckeho zariadenia	Počet PZS (IČO)	Počet zdravotníckych zariadení	Počet útvarov	Počet pracovných miest spolu ¹⁾	v tom						Počet návštev v ambulancií		Počet postelí
					Lekári	Sestry	Fyzioterapeuti	Maséri	Sanitári	Ostatní	spolu	z toho deti	
Stav k 31. 12. 2009													
Spolu	29	30	67	1 020,78	121,12	312,62	148,90	208,11	137,63	92,40	220 644	3 931	11 358
Prírodné liečebné kúpele	20	21	42	811,93	93,27	243,12	106,90	176,61	112,63	79,40	192 179	3 930	10 132
Kúpeľná liečebňa	9	9	25	208,85	27,85	69,50	42,00	31,50	25,00	13,00	28 465	1	1 226
Stav k 31. 12. 2020													
Spolu	26	28	59	1 024,10	128,97	223,98	199,51	205,35	215,49	50,80	126 385	5 710	9 425
Prírodné liečebné kúpele	19	20	41	843,10	113,07	176,88	156,51	179,85	182,49	34,30	116 708	5 710	8 191
Kúpeľná liečebňa	7	8	18	181,00	15,90	47,10	43,00	25,50	33,00	16,50	9 677	-	1 234
Zmena 2020/2009 v %													
Spolu	-10,3	-6,7	-11,9	0,3	6,5	-28,4	34,0	-1,3	56,6	-45,0	-42,7	45,3	-17,0

¹⁾ na základe vykázaných činností prostredníctvom realizovaných štatistických zisťovaní

²⁾ evidenčný počet pracovníkov v pracovnom aj mimopracovnom pomere spolu prepočítaný na plné úväzky v povolaniach zdravotníckych pracovníkov

Využitie posteľového fondu, vývoj 2013 – 2021

Posteľový fond:

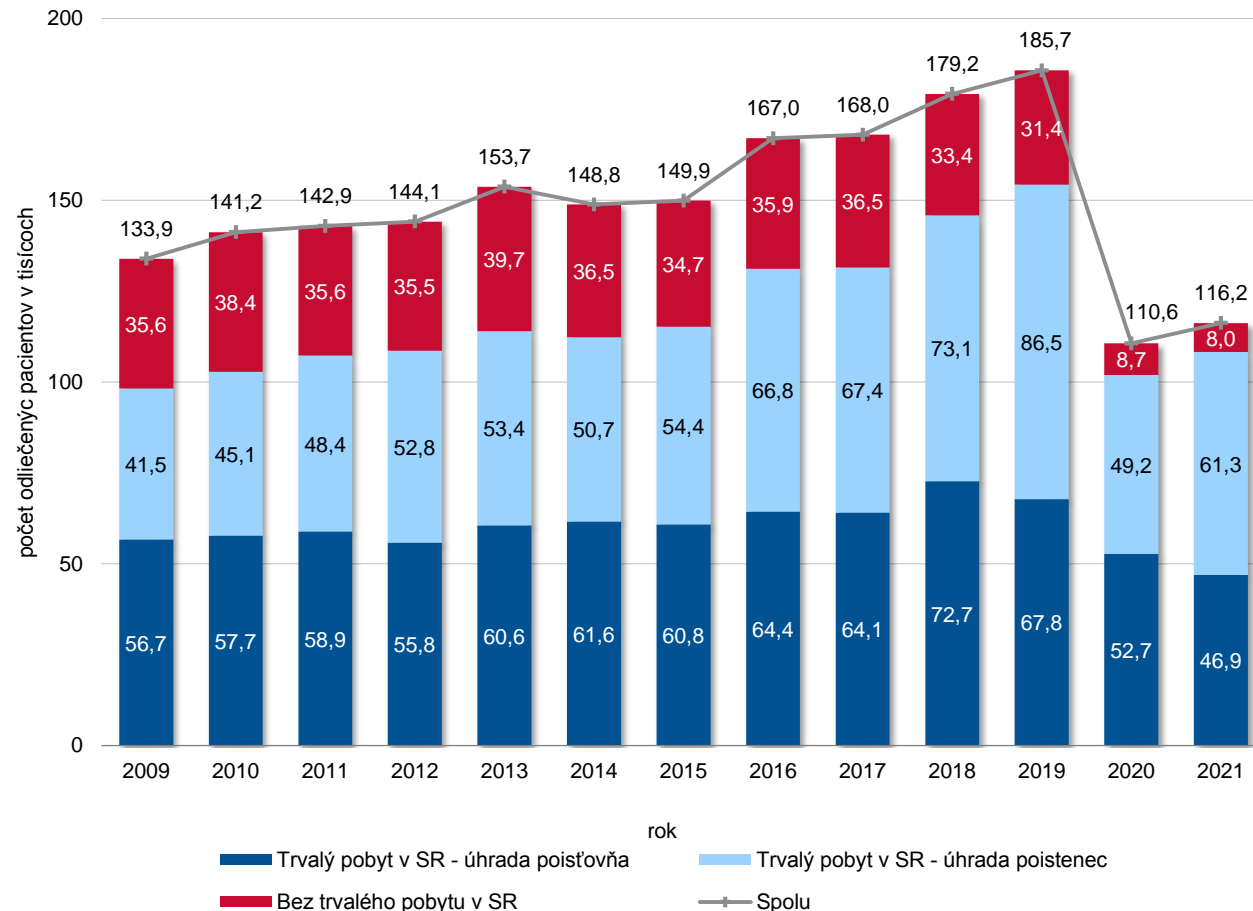
- počet disponibilných postelí na liečebné účely za všetky dni sledovaného roka
- **ošetrovací (liečebný) deň** – hradené z verejného zdravotného poistenia na základe indikačného zoznamu (A, B)
- **pobytový deň** – liečebné pobyty samoplatcov a rekondičné pobyty
- **ubytovací deň** – pobyty samoplatcov bez liečenia a stravovania

Využitie disponibilnej posteľovej kapacity

- relatívne vyrovnaný priebeh do roku 2016, následne mierny pokles a pokračujúci vyrovnaný priebeh prerušený pandemiou
- v priemere **na 70%**
- najvyšší podiel využitia v podobe ošetrovacích (liečebných dní) - v priemere 70%

Odliečení pacienti v kúpeľnej starostlivosti, vývoj 2009 – 2021

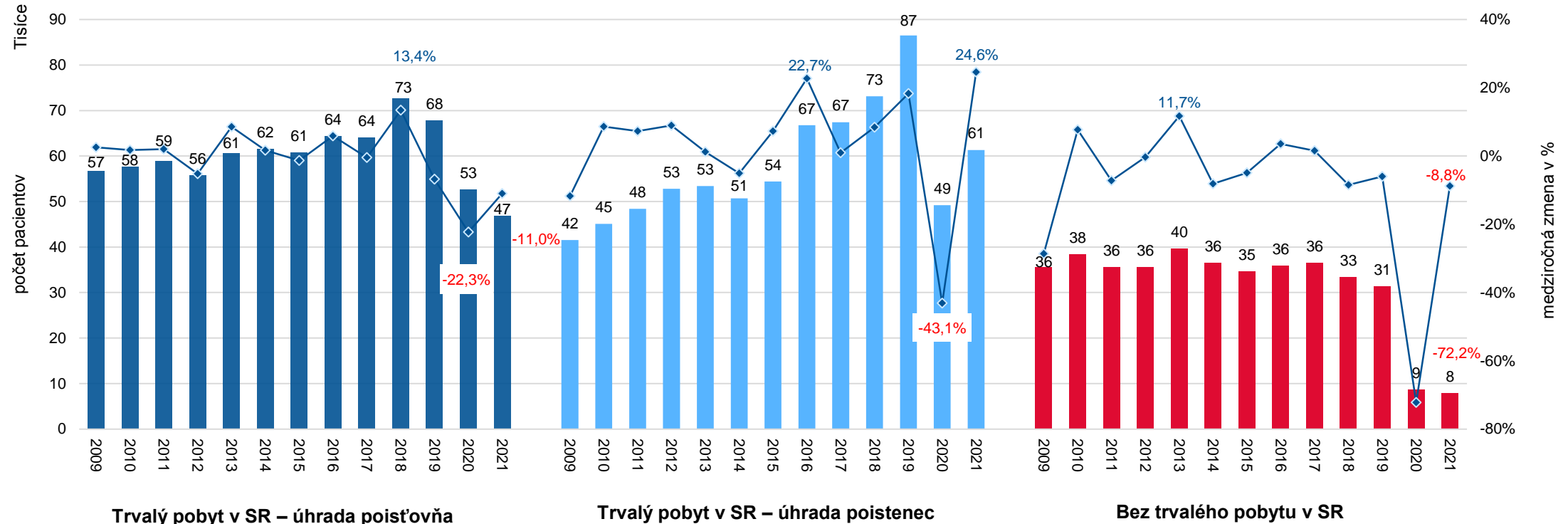
Prezentované výstupy zahŕňajú:

- pacientov s ukončenou liečbou (**liečebné pobyty**) v prírodných liečebných kúpeľoch/kúpeľných liečebniach
- **ústavnú aj ambulantnú** kúpeľnú starostlivosť
- úhradu z verejného zdravotného poistenia (**A, B**) aj úhradu poistencom (**samoplatca**)
- **nie sú zahrnuté rekondičné pobyty**

Stúpajúci dlhodobý trend počtu liečených osôb v kúpeľoch do roku 2020 bol prerušený pandemiou

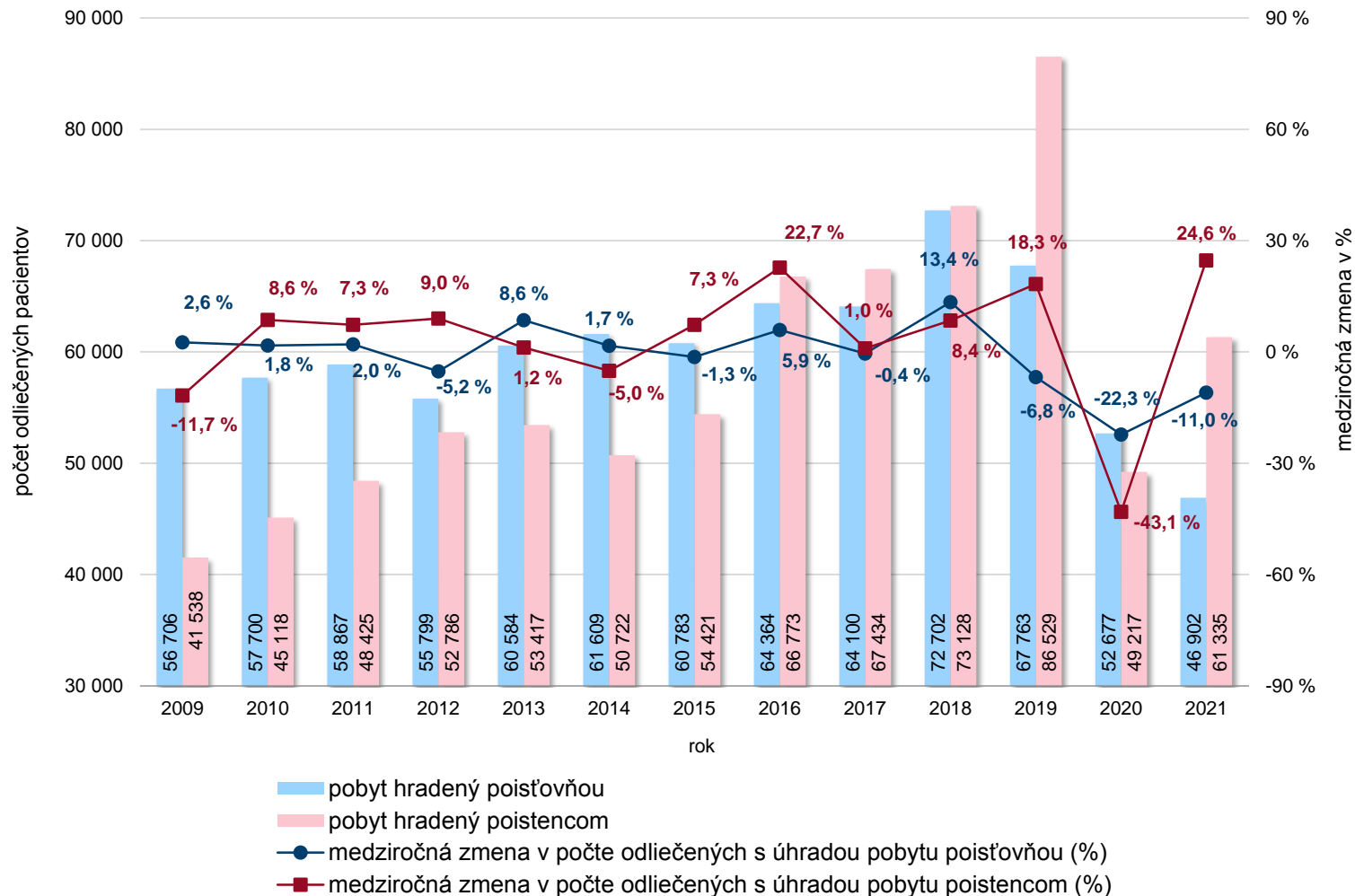
- rok 2019 – maximálny počet odliečených 185 675 osôb
- **rok 2020** – minimálny počet odliečených 110 613 osôb, medziročný pokles o 75 062 osôb (- 40,4 %) oproti **roku 2019**
- rok 2021 – pretrváva nižší počet pacientov (116 188), mierny medziročný nárast o 5 575 osôb (+ 5,0 %) oproti roku 2020

Počet odliečených osôb podľa trvalého pobytu/úhrady pobytu, vývoj 2009 – 2021

- najvýraznejší percentuálny **pokles** počas pandémie zaznamenali slovenské kúpele **v počte zahraničných klientov**
- rok 2020 – pokles o rekordných -72,2 %
- rok 2021 – pokles pokračoval o ďalších -8,8 %, doteraz najnižší počet klientov bez trvalého pobytu v SR (7 951)
- klienti bez trvalého pobytu v SR: 98 až 99 % pobytov s úhradou poistencom v celom sledovanom období

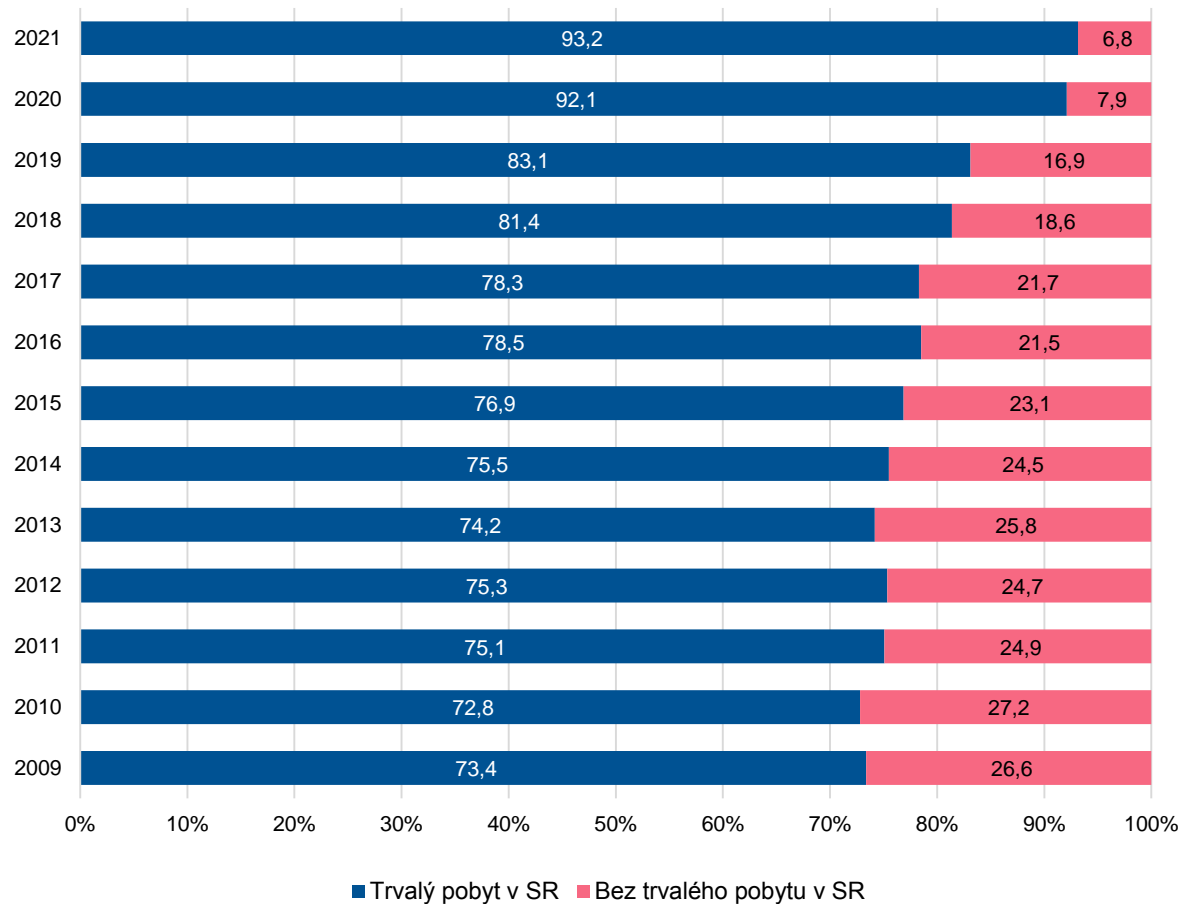
Pacienti s trvalým pobytom v SR podľa úhrady pobytu, vývoj 2009 – 2021

- roky 2009 – 2015 prevládali pobyty hrazené zdravotnou poisťovňou (podiel: max. 57,7 % rok 2009, min. 51,4 % rok 2012)
- rok 2016** – výrazný medziročný nárast pobytov s úhradou poistencom o 22,7 %
- od roku 2016 mierna prevaha pobytov s úhradou poistencom
- rok 2019 - výrazný nárast pobytov samoplatcov (o 18,3 %), podiel 56,1 %
- rok 2020 – pokles pacientov v kúpeľnej liečbe bol výraznejší v skupine úhrady poistencom (- 43,1 %) ako v skupine s úhradou poisťovňou (- 22,3 %)
- rok 2021 – medziročný nárast klientov s TP v SR s úhradou poistencom (+ 24,6 %), pretrvávajúci pokles pobytov s úhradou poisťovňou (- 11,0 %)

Pozn. medziročná zmena – zmena v počte odliečených medzi dvomi rokmi nasledujúcimi po sebe

Podiel pacientov podľa územia trvalého pobytu, vývoj 2009 – 2021

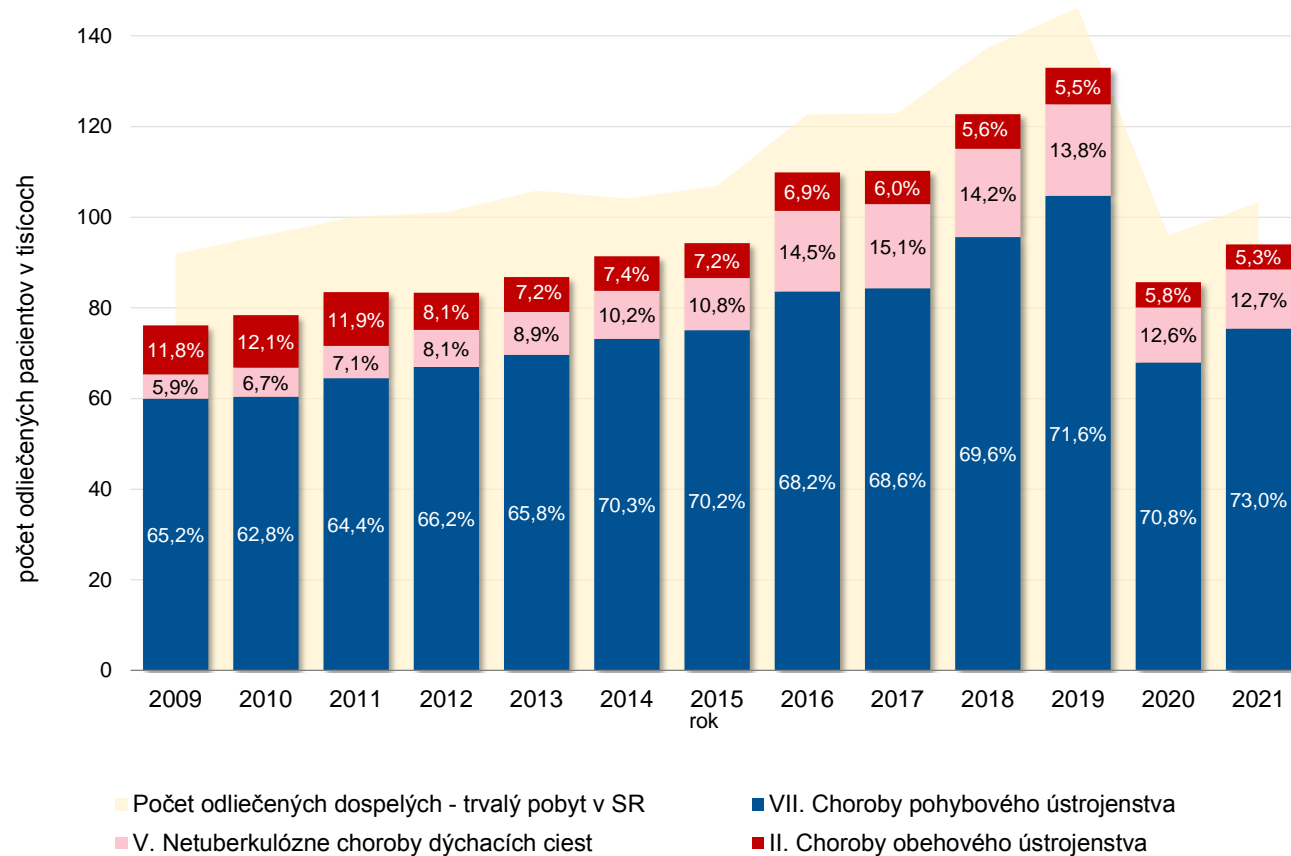
Pacienti s trvalým pobytom v SR

- tvorili dlhodobo okolo $\frac{3}{4}$ pacientov
- v posledných rokoch postupné mierne zvyšovanie podielu domácich pacientov na 83,1 % v roku 2019
- v rokoch 2020 a 2021 podiel až 92 – 93 %

Pacienti bez trvalého pobytu v SR

- tvorili **najväčší podiel** 27,2 % v roku **2010**
- v ďalších rokoch postupný pokles na 16,9 % v roku 2019
- v rokoch **2020 a 2021 rapidný pokles** až na 6,8 %

Odliečení dospelí s trvalým pobytom v SR – najčastejšie indikačné skupiny, vývoj 2009 – 2021

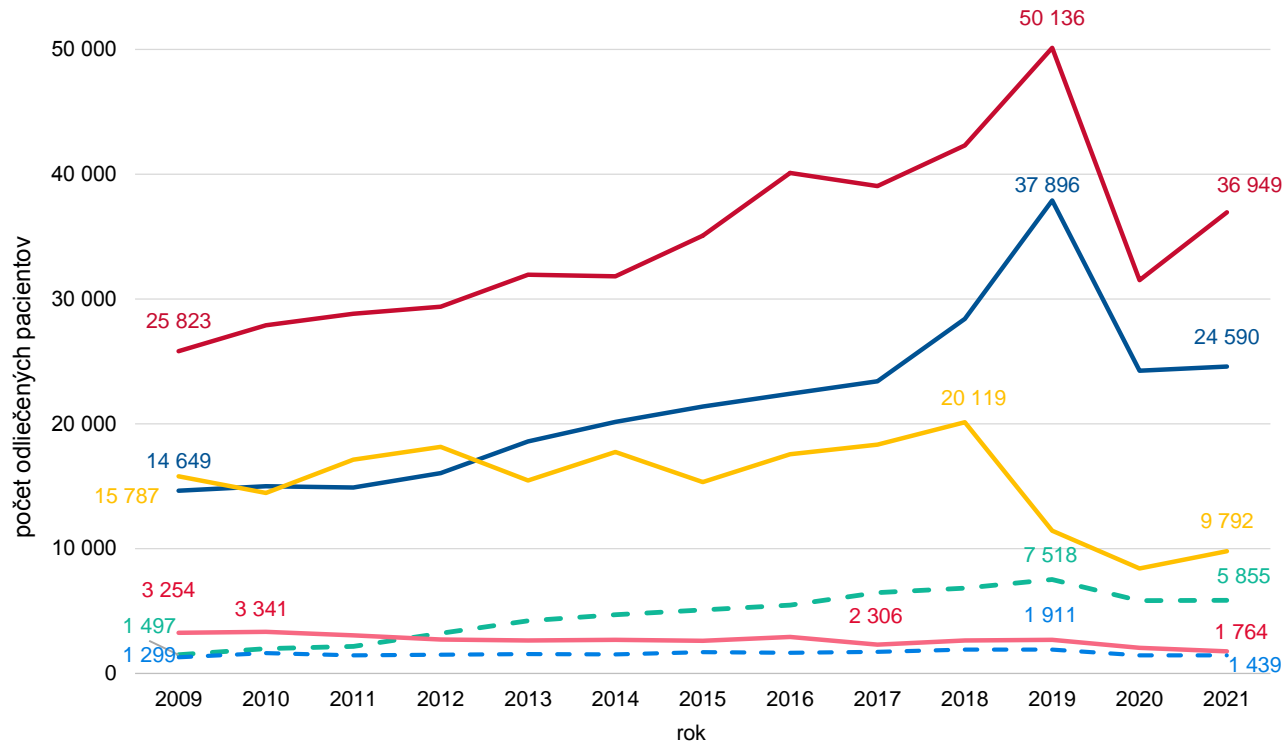

V sledovanom období sa 82 % – 91 % dospelých s trvalým pobytom v SR liečilo na indikačné skupiny:

- **VII. Choroby pohybového ústrojenstva**
od min. 62,8 % (2010) do max. 73,0 % (2021)
- **V. Netuberkulózne choroby dýchacích ciest**
od min. 5,9 % (2009) do max. 15,1 % (2017)
- **II. Choroby obehového ústrojenstva**
od min. 5,3 % (2021) do max. 12,1 % (2010)

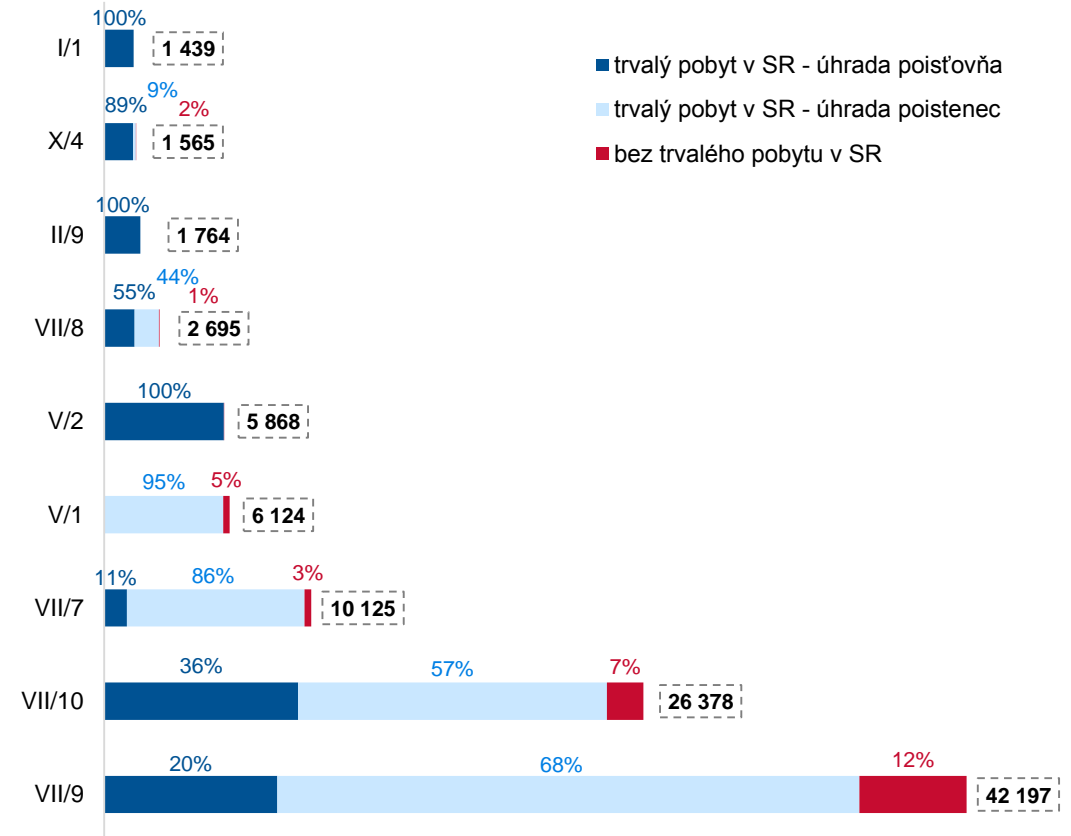
Odliečení dospelí s trvalým pobytom v SR, 4-miestne indikačné skupiny

Vybrané indikačné skupiny, vývoj 2009 – 2021

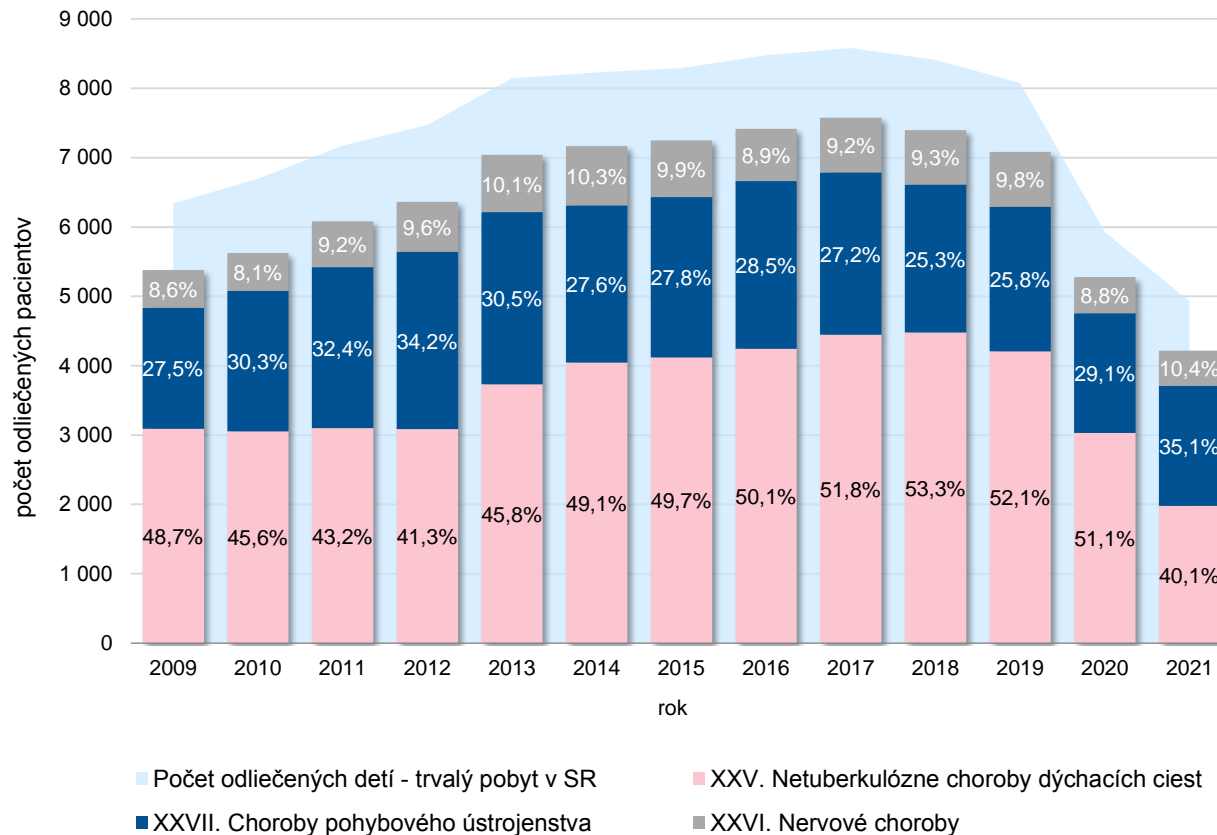
- VII/9 Vertebrogénny syndróm s prechodnými bolestivými poruchami chrbtice, sústavne liečený
- VII/10 Stavý po úrazoch alebo operáciách pohybového ústrojenstva ... do 12 mesiacov od úrazu alebo operácie
- VII/7 Koxartróza od II. štádia s funkčným postihnutím, sústavne liečená
- V/2 Iná zdĺhavá obštrukčná pľúcna choroba. Bronchiálna astma, sústavne odborne liečená
- II/9 Stavý po operáciách srdcových chýb ... najneskôr do 6 mesiacov po operácii alebo úraze
- I/1 Onkologické choroby do 24 mesiacov od ukončenia liečby, bez známkov recidívy ochorenia

Úhrada, najčastejšie indikačné skupiny, rok 2021

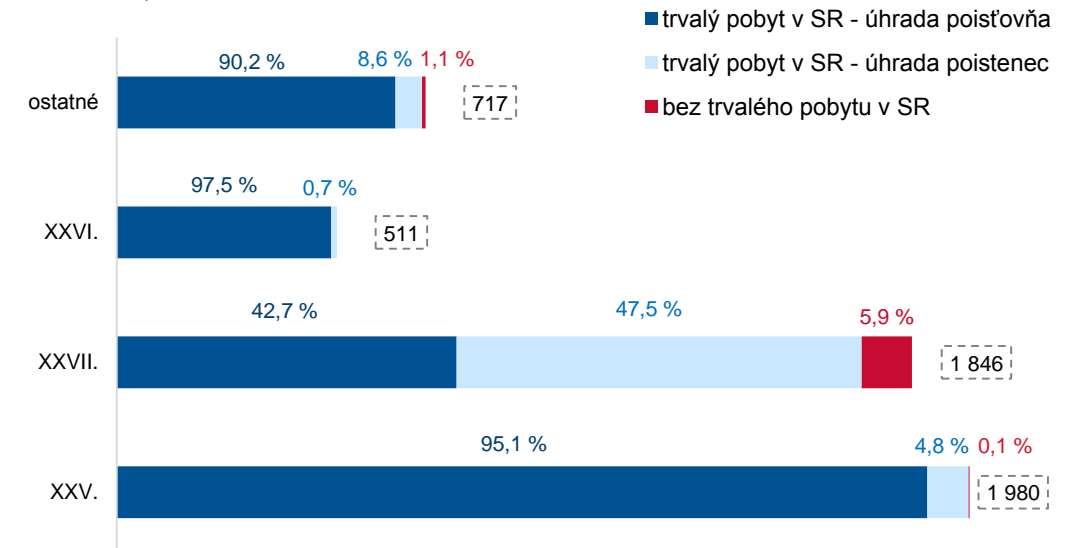
- V/1 Chronická bronchitída, sústavne odborne liečená
- VII/8 Artrózy sprevádzané funkčnou poruchou, sústavne liečené a artropatie pri metabolických poruchách
- X/4 Generalizovaná alebo artropatická psoriáza

Odliečené deti s trvalým pobytom v SR - najčastejšie indikačné skupiny, vývoj 2009 – 2021

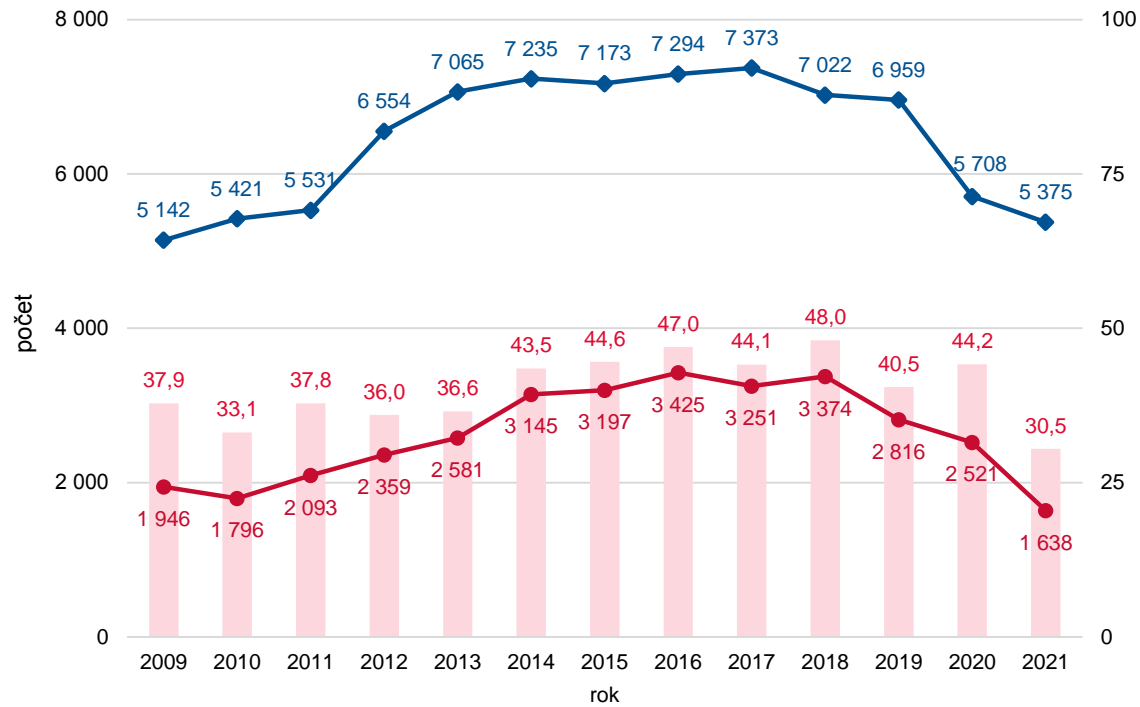
- V sledovanom období bolo 84 % – 88 % detí liečených v indikačných skupinách:
  - **XXV. Netuberkulózne choroby dýchacích ciest**
40,1 % (2021) – 53,3 % (2018)
  - **XXVII. Choroby pohybového ústrojenstva**
25,3 % (2018) – 35,1 % (2021)
  - **XXVI. Nervové choroby**
8,6 % (2009) – 10,4 % (2021)

Úhrada, rok 2021

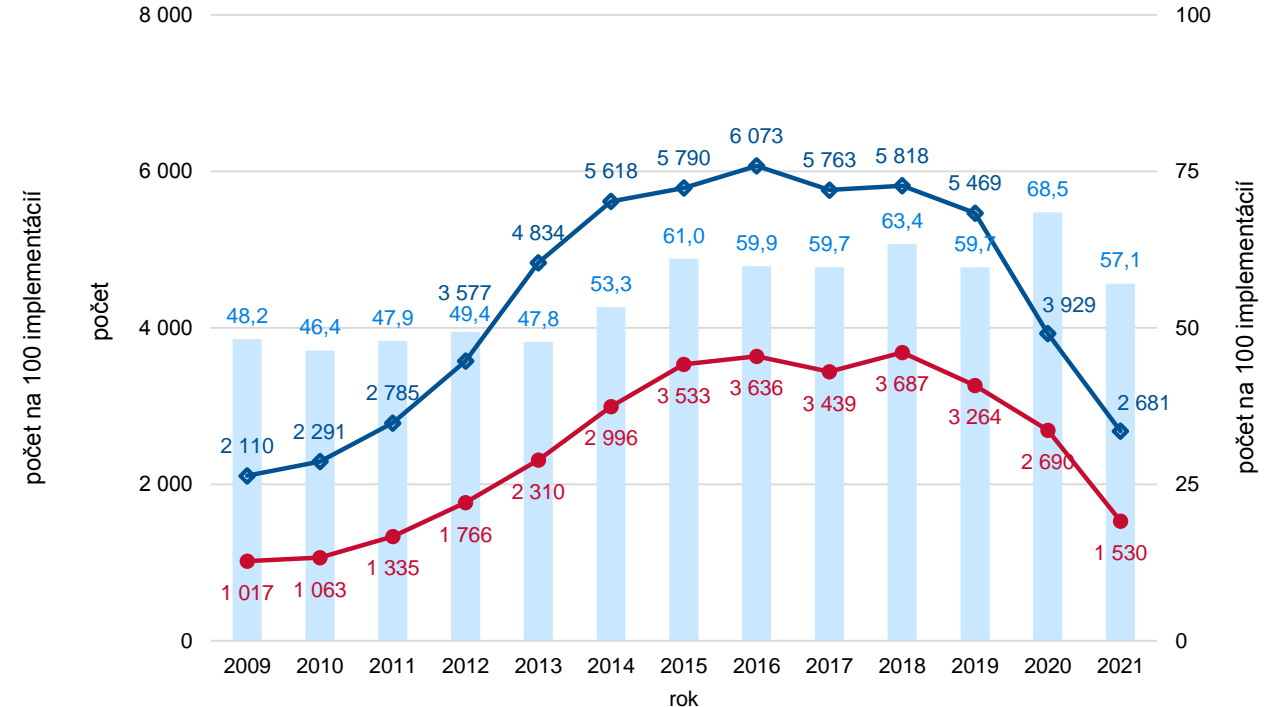

Implementácie totálnej endoprotézy bedrového a kolenného kĺbu a následná kúpeľná liečba, vývoj 2009 – 2021

TEP bedrového kĺbu

TEP kolenného kĺbu

■ Počet kúpeľných liečení na 100 implementácií
◆ Počet implementácií TEP bedrového kĺbu
● Počet kúpeľných liečení v skupine VII/10 s dg. M16 Koxartróza - artróza bedrového kĺbu

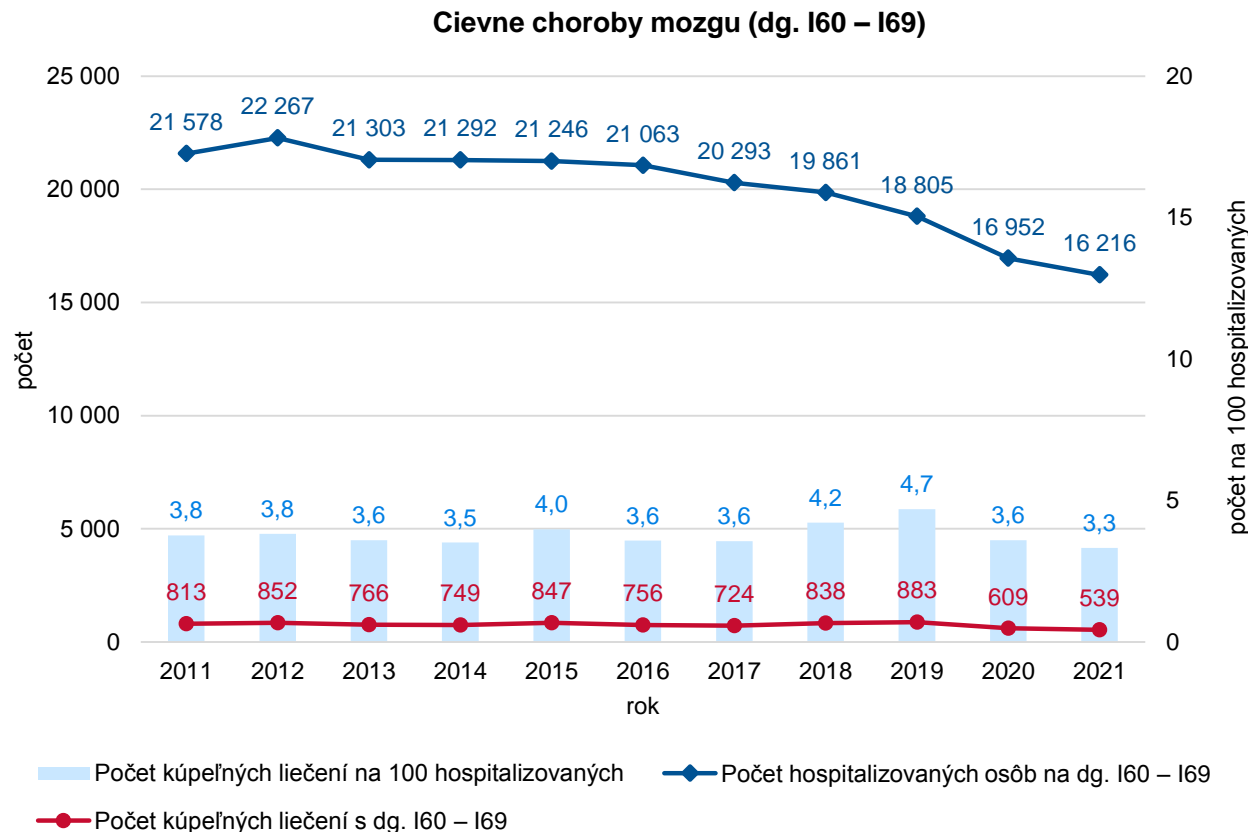
■ Počet kúpeľných liečení na 100 implementácií
◆ Počet implementácií TEP kolenného kĺbu
● Počet kúpeľných liečení v skupine VII/10 s dg. M17 Gonartróza - artróza kolenného kĺbu

VII/10 Stavby po úrazoch alebo operáciách pohybového ústrojenstva vrátane operácií medzistavcovej platničky a operácií s použitím kĺbovej náhrady, ktoré sú sprevádzané oslabením svalovej sily alebo obmedzenou pohyblivosťou kĺbov, prípadne obrnami, **najviac do 12 mesiacov od úrazu alebo operácie**. Započítané sú aj sporadické liečenia detských pacientov v identickej skupine **XXVII/3**.

Zdroj počtu implementácií: Národný artroplastický register, NCZI

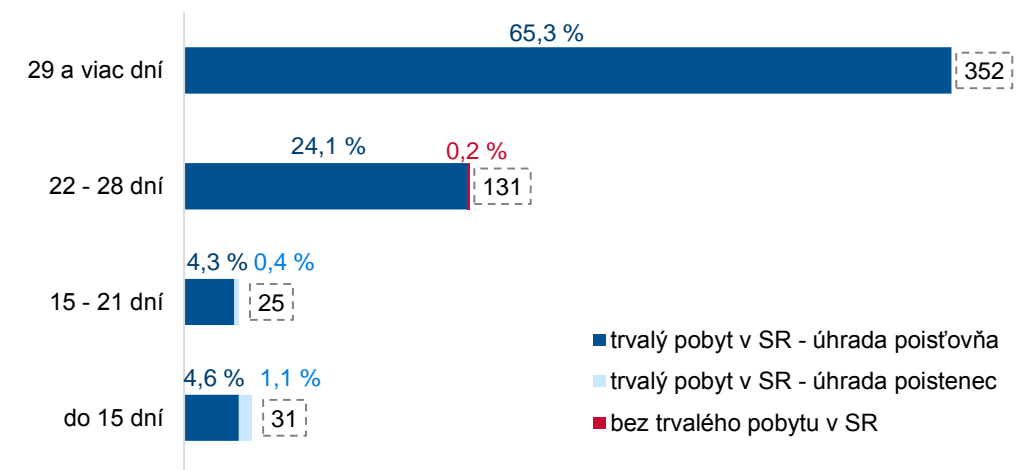

Hospitalizovaní na cievne choroby mozgu a následná kúpeľná liečba, vývoj 2011 – 2021

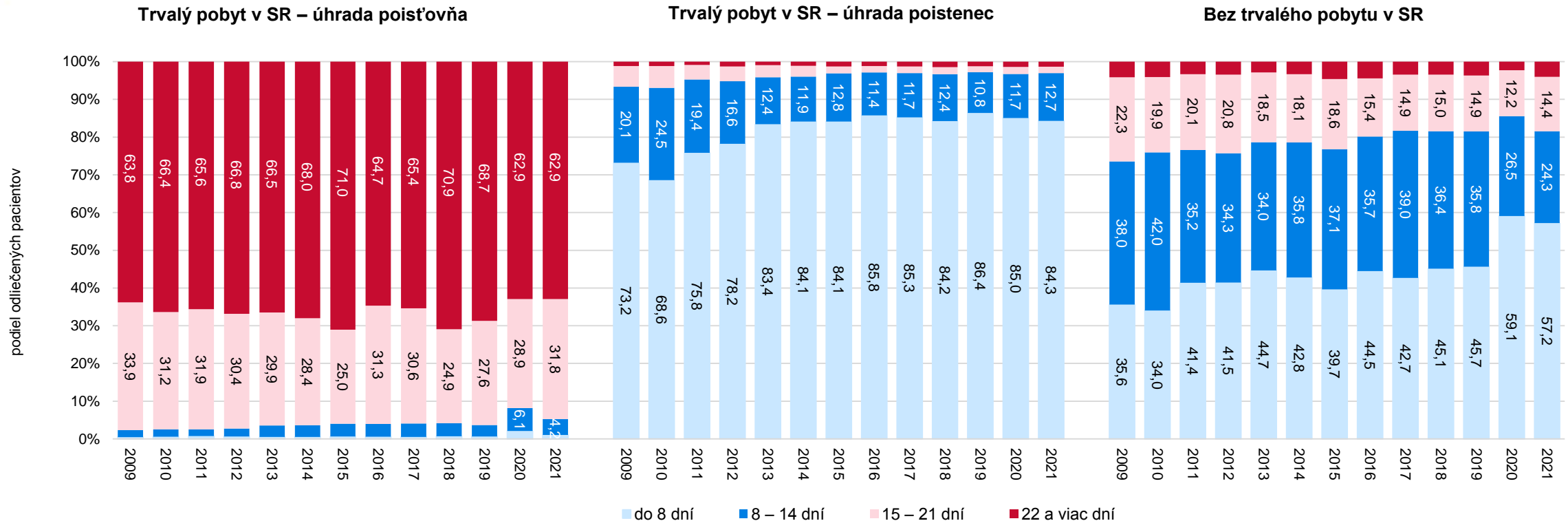

- Roky 2011 – 2019
 podiel počtu kúpeľných liečení s dg. I60 – I69 z počtu hospitalizovaných osôb na uvedenú skupinu dg: **od 3,5 % (2014) do 4,7 % (2019)**
- Roky 2020 a 2021
 pokles podielu na **3,3 %**

Dĺžka pobytu/úhrada, rok 2021

Odliečení pacienti podľa dĺžky pobytu, 2009 – 2021

Prevládajú dlhodobé pobyty

- 22 a viac dní (tvorili okolo 65 - 71 % pobytov, v rokoch 2020 a 2021 pokles na 63 %)
- 15 – 21 dní (podiel kolíše medzi 25 - 31 %)
- 8 – 14 dní (nepatrný podiel, v rokoch 2020 a 2021 mierne zvýšenie na 4 - 6%)

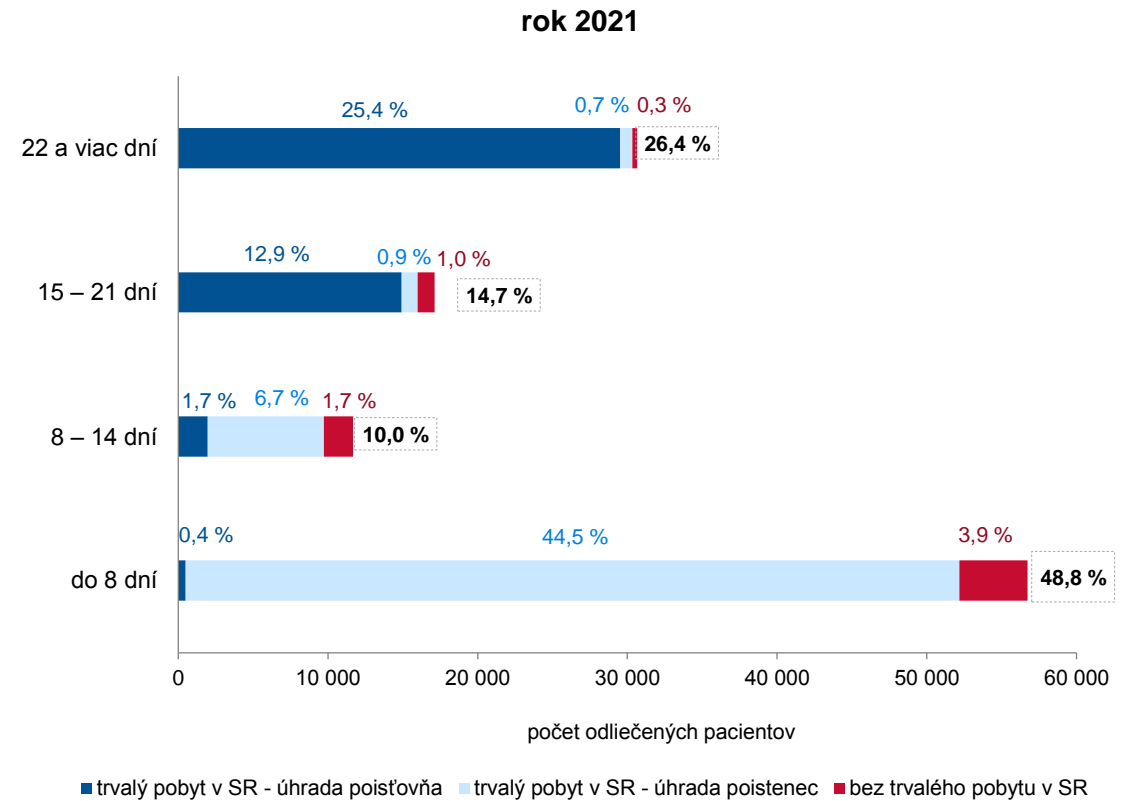
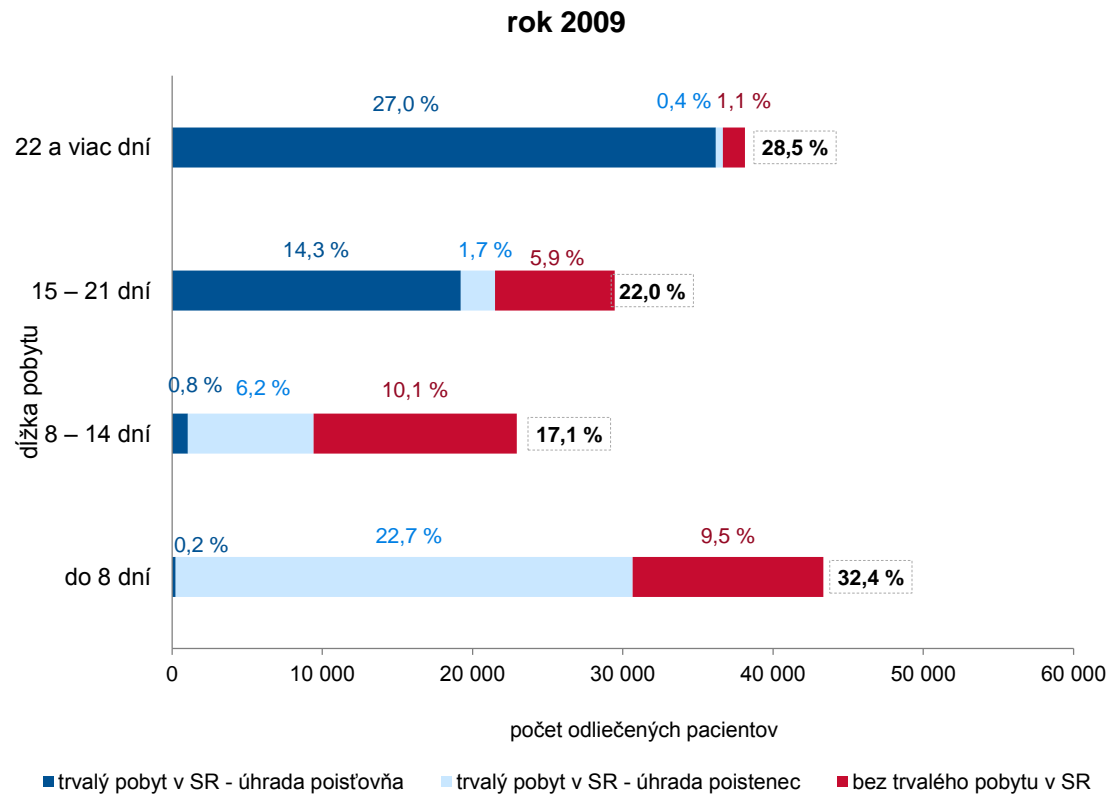
Prevládajú krátkodobé pobyty

- do 8 dní (vo vývoji spočiatku zvyšujúci sa podiel, potom ustálený na okolo 85 %)
- 8 – 14 dní (vo vývoji najskôr znižujúci sa podiel, potom ustálený na okolo 11 – 12 %)

Prevládajú krátkodobé a strednodobé pobyty

- do 8 dní (vo vývoji zvyšujúci sa podiel na 45 % pred pandemiou, v rokoch 2020 a 2021 nárast na 57 – 59 %)
- 8 – 14 dní (pred pandemiou kolíše okolo 35 %, potom pokles na 24 – 26 %)
- 15 – 21 dní (znižujúci sa podiel na okolo 15 %)

Odliečení pacienti podľa dĺžky pobytu a spôsobu úhrady

V roku 2009 aj 2021:

- najväčší podiel: pobyty do 8 dní, väčšina samoplatcovia s TP v SR
- druhé najčastejšie: pobyty 22 a viac dní, väčšina pacient s TP v SR s úhradou poisťovňou
- tretie najčastejšie: pobyty 15 – 21 dní, väčšina pacient s TP v SR s úhradou poisťovňou

Pokles pobytov s dĺžkou

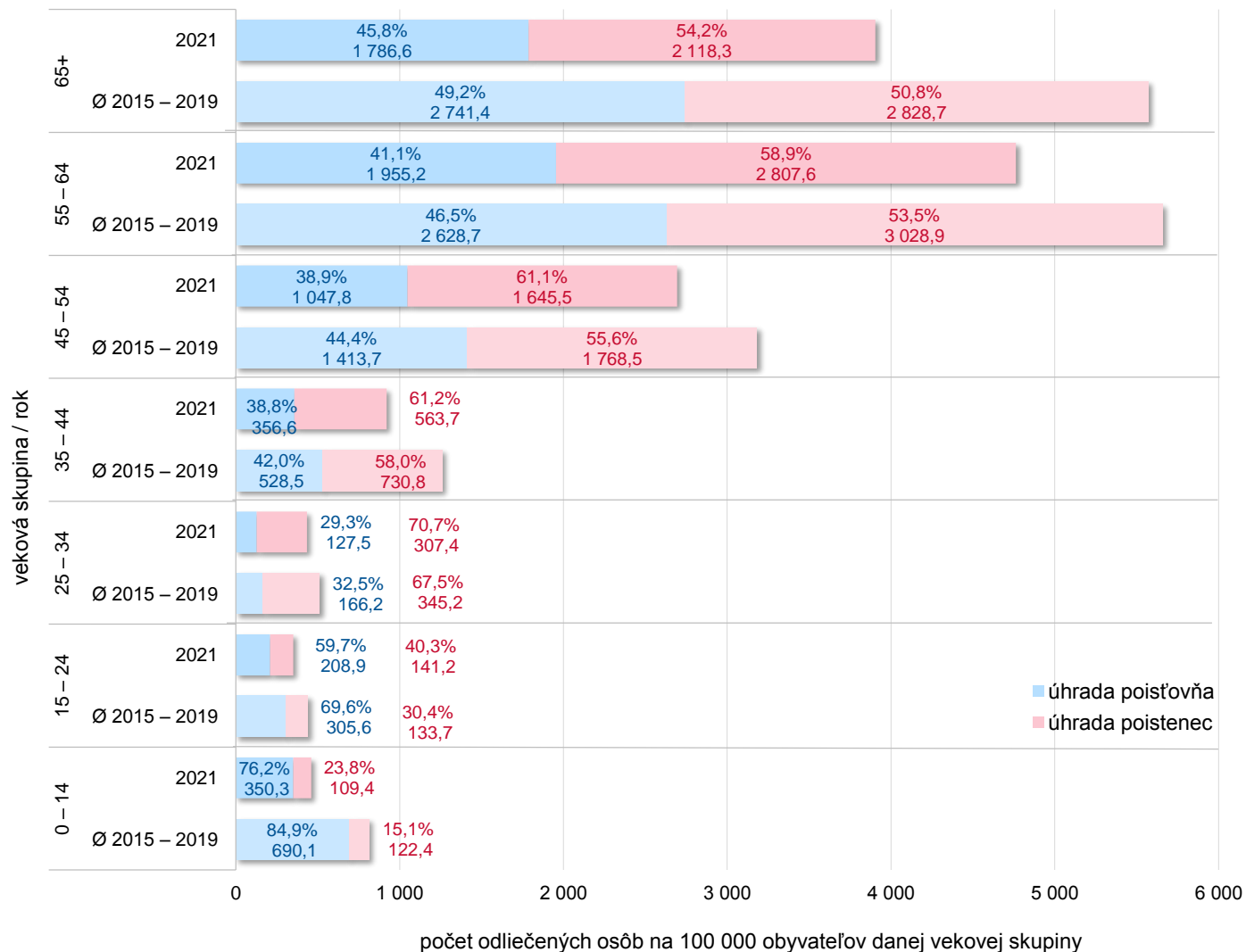
- 15 – 21 dní (- 7,3 p. b.)
- 8 – 14 dní (- 7,1 p. b.)
- 22 a viac dní (- 2,1 p. b.)

Nárast pobytov s dĺžkou

- do 8 dní (+ 16,5 p. b.)

Odliečení pacienti s trvalým pobytom v SR podľa vekových skupín a úhrady pobytu, priemer za roky 2015 – 2019 a rok 2021

Rok 2021

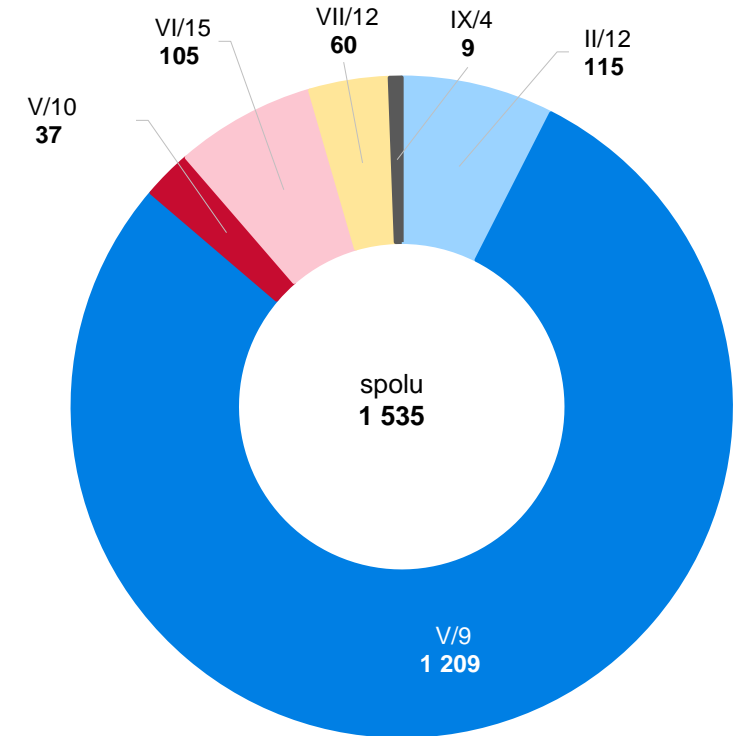
- **Najviac pacientov v kúpeľoch vo vekových skupinách** (po prepočte na 100 000 obyvateľov danej vekovej skupiny):
  - 55 – 64 rokov (4 762,8 osôb na 100 000 obyvateľov), úhrada poistencom 58,9 %
  - 65 a viac rokov (3 904,9 na 100 000 obyvateľov), úhrada poistencom 54,2 %
  - úhrada poistencom prevažuje pri vekových skupinách nad 25 rokov

Rok 2021 voči Ø 2015 – 2019

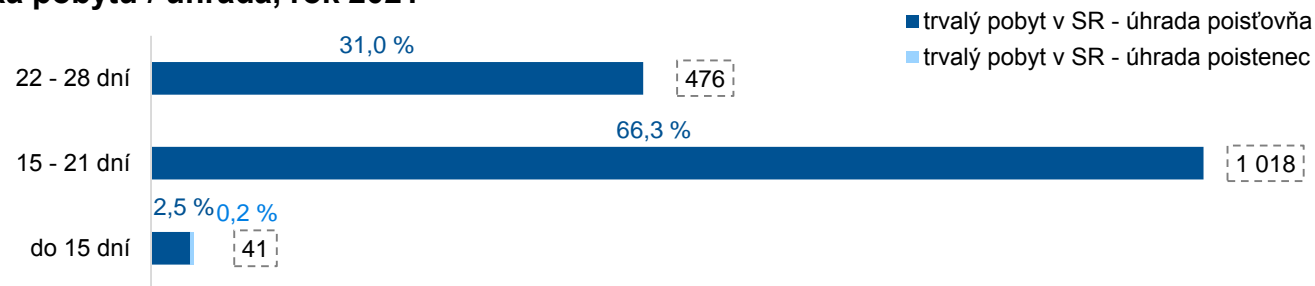
- **Pokles pacientov vo všetkých vekových skupinách, najvýraznejší:**
  - 0 – 14 rokov (- 43,4 %)
  - 65 a viac rokov (- 29,9 %)
  - 35 – 44 rokov (- 26,9 %)
  - vo všetkých vekových skupinách bol pokles výraznejší pri pobytach hradených poisťovňou

Odliečení dospelí s trvalým pobytom v SR – Stav po prekonaní COVID-19, rok 2021

- II/12 Stav po prekonaní COVID-19 pri pretrvávani kardiovaskulárnych ťažkostí, ktoré limitujú denné aktivity, prípadne orgánové poškodenie srdca alebo ciev do 12 mesiacov od ukončenia liečby infekcie
- V/9 Stav po prekonaní COVID-19 pri pretrvávani respiračných ťažkostí, ktoré limitujú denné aktivity, do 6 mesiacov od ukončenia liečby infekcie s ťažkým priebehom v nemocnici
- V/10 Stav po prekonaní COVID-19 pri pretrvávani respiračných ťažkostí do 12 mesiacov od ukončenia liečby infekcie s ťažkým priebehom v nemocnici
- VI/15 Stav po prekonaní COVID-19 pri pretrvávani neurologických alebo nervovo-svalových ťažkostí, ktoré výrazne limitujú bežné denné aktivity, do 12 mesiacov od ukončenia liečby infekcie
- VII/12 Stav po prekonaní COVID-19 pri pretrvávani postihnutia pohybového aparátu, ktoré výrazne limituje bežné denné aktivity, do 12 mesiacov od ukončenia liečby infekcie
- IX/4 Stav po prekonaní COVID-19, pretrvávajúce ťažkej únavy, kognitívnych porúch, prípadne stavov úzkosti a depresie, ktoré limitujú denné aktivity, do 12 mesiacov od ukončenia liečby infekcie

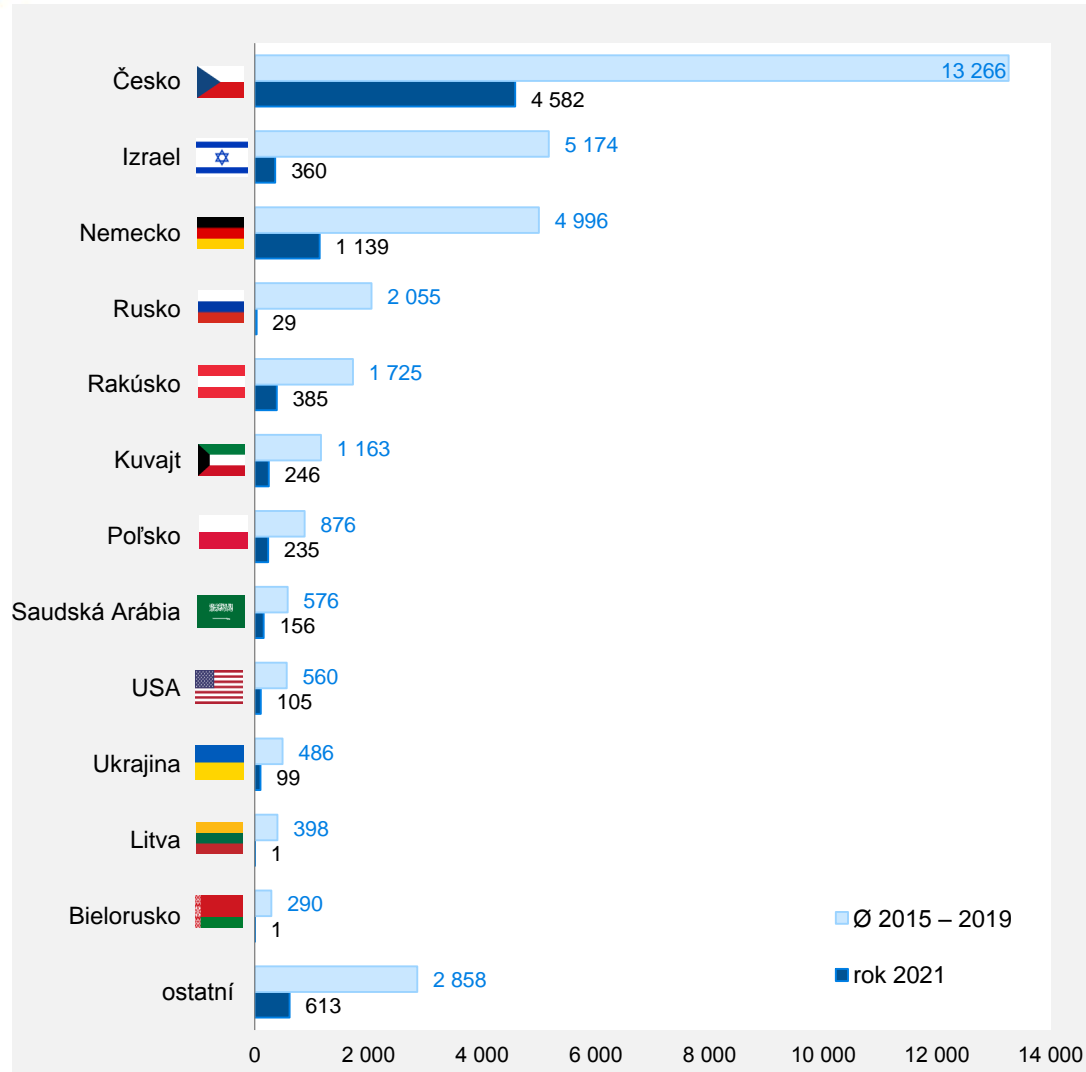

Dĺžka pobytu / úhrada, rok 2021

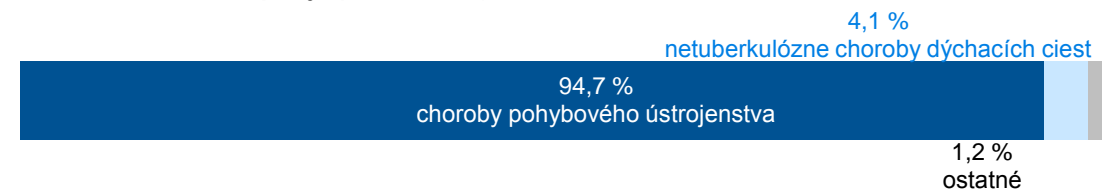
Poznámka: S diagnózami U07 (Potvrdená infekcia Covid-19), U09 (Stav po COVID-19) a U10 (Multisystémový zápalový syndróm v časovom vzťahu ku COVID-19) bez ohľadu na indikačnú skupinu bolo v kúpeľoch odliečených **2 084 pacientov**. Zaradenie pacientov aj do iných, ako v grafe uvedených indikačných skupín mohlo súvisieť s legislatívnou zmenou rozšírenia indikačného zoznamu v priebehu roku 2021.

Odľiečení klienti bez trvalého pobytu v SR, priemer za roky 2015 – 2019 a rok 2021

Rebríček najviac zastúpených krajín (podľa priemeru rokov 2015 – 2019)

- **Ø 2015 – 2019**
  - najviac klientov z Česka (38,5 %), Izraelu (15,0 %), Nemecka (14,5 %), Ruska (6,0 %), Rakúska (5,0 %), Kuvajtu (3,4 %)
- **rok 2021**
  - najviac klientov z Česka (57,6 %), Nemecka (14,3 %), Rakúska (4,8 %), Izraela (4,5 %), Kuvajtu (3,1 %)
  - takmer absentovali klienti z Ruska, Litvy, Bieloruska
  - pokles oproti Ø 2015 – 2019 od 66 % (Česko) až do 99 % (Rusko)
- **Indikačné skupiny (rok 2021)**

- **Veková štruktúra (rok 2021)**

Ďakujeme za pozornosť!

info@nczisk.sk
reporting@nczisk.sk

[Tematické štatistické výstupy \(nczisk.sk\)](http://nczisk.sk)
www.nczisk.sk